Dosarul nr. 2-5514/2024 (2-24043513-12-2-19042024)

H O T Ă R Â R E

În numele Legii
Dispozitivul Hotărârii pronunţat public la data de 15 iulie 2024;
Hotărârea întocmită integral la data de 09 august 2024.

15 iulie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei,
judecător Crigan Dragoş
grefier Bonca Elena

cu participarea reclamantei Radu Vera, a reprezentantului reclamantei - avocat stagiar Popa Gheorghe în temeiul MAS nr. 083493 din 28 martie 2024 şi a pârâtului Grigoraş Sergiu,

a judecat în şedinţa de judecată publică, în sediul instanţei, pricina civilă la acţiunea înaintată de Radu Vera către Grigoraş Sergiu cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori, încasarea plăţilor suplimentare şi compensarea cheltuielilor de judecată.

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanţilor la proces:

1. La data de 16 ianuarie 2024, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor a fost repartizată în mod aleatoriu cererea de chemare în judecată depusă de Radu Vera către Grigoraş Sergiu cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori, încasarea plăţilor suplimentare şi compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acţiunii, reclamanta invocă că în urma vieţii comune cu Grigoraş Sergiu, aceştia au oficializat relaţia prin efectuarea rânduielilor bisericeşti. În acest sens a fost eliberat certificat de cununie cu seria CS-23-VI-2019 din 23 iunie 2019.

3. Indică, că în urma vieţii de familie comune au apărut doi copii: ***** şi *****, în acest sens fiind eliberate certificatele de naştere corespunzătoare. Conform certificatului de naştere al copilului minor *****, certificat cu nr. NA-VI 3307900, înregistrat la Oficiul Stării Civile Botanica, mun. Chişinău, la 16.10.2019, se constată că tatăl copilului minor este Grigoraş Sergiu. Totodată, conform certificatului de naştere al copilului minor *****, eliberat de către Oficiul stării Civile Ciocana, din 20 iulie 2021, cu seria NA-VI 3585009, se constată că tatăl copilului minor este Grigoraş Sergiu.
4. Susţine, că în urma certurilor şi neînţelegerilor dintre părinţii Radu Vera şi Grigoraş Sergiu, aceştia nu duc o viaţă de familie/comună. Astfel, copii minori au rămas în îngrijirea mamei Radu Vera, care până în prezent, din considerentul că copii necesitau întreţinere, nu a fost angajată în câmpul muncii. Totodată, a fost şi este ajutată în continuare de către părinţi la suportarea cheltuielilor pentru îngrijirea şi întreţinerea copiilor minori corespunzător, însă tatăl copiilor Grigoraş Sergiu promiţând că va participa la cheltuielile pentru îngrijirea copiilor se eschivează de la obligaţiunile părinteşti.
5. Mai mult, susţine, că acesta având obligaţia morală, dar şi legală de a participa nu numai la întreţinerea acestora, dar şi la educaţia oferită acestor copii nu manifestă nici un interes faţă de aceştia. În prezent, mama copiilor suportă cu greu cheltuielile necesare pentru întreţinerea copiilor. Pentru ca d-na Radu Vera să poată să se angajeze în câmpul muncii pentru un venit, a început a frecventa grădiniţa cu copilul minor ***** până la vârsta de 3 ani, vârstă optimă, recomandată de începere în frecventarea grădiniţei.
6. Subliniază, că în scopul soluţionării pe cale amiabilă şi pentru evitarea costurilor suplimentare, la data de 08.04.2024, s-a expediat în adresa d-lui Grigoraş Sergiu o notificare, prin care i s-a solicitat ca să revină pentru prezentarea la un notar şi întocmirea/semnarea unui contract de stabilire a pensiei de întreţinere a copiilor minori.
7. Comunică, că la data de 17.04.2024, în jurul orelor 14:00, d-na Radu Vera şi d-nul Grigoraş Sergiu, la îndemnul avocatului Popa Gheorghe, s-au întâlnit la sediul avocatului pentru a soluţiona pe cale amiabilă stabilirea pensiei de întreţinere a copiilor minori. În încercarea de a purta o discuţie cu d-nul Grigoraş Sergiu, acesta a venit cu acuzaţii faţă de d-na Radu Vera şi a menţionat că suma de 5000 lei, solicitată de către Radu Vera este o sumă exagerată şi nu este de acord cu

aceasta, indiferent că este vorba despre copii acestuia a menţionat că „nu este de acord să achite şi că urmează să ne întâlnim în instanţa de judecată”. Mai mult, în încercarea de a discuta cu acesta, nu a oferit posibilitatea părţii adverse de a-şi expune punctul de vedere şi a plecat.

8. În această situaţie, reclamanta Radu Vera consideră inoportună menţinerea familiei, eşuând toate căile de împăcare, fapt pentru care solicită instanţei de judecată stabilirea domiciliului copiilor minori şi încasarea pensiei de întreţinere.

9. Reieşind din considerentul, că tatăl copiilor minori după separare nu a participat la suportarea cheltuielilor de întreţinere a copiilor, ba chiar mai mult acesta nu a venit din iniţiativă personală să-şi vadă copii, consideră că stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama acestora Radu Vera, este indiscutabilă în circumstanţele menţionate supra şi care urmează a fi probată în instanţa de judecată.

10. Consideră, că domiciliul copiilor minori urmează a fi stabilit de drept cu reclamanta, or sentimentul şi afecţiunea copiilor faţă de aceasta este cel mai puternic sentiment pe care îl poate avea un om vreodată. Mai mult, copii permanent au fost şi sunt în îngrijirea mamei. La fel, mama este cea care în fiecare zi duce copii la grădiniţă, se prezintă la adunările cu părinţii, s-a ocupat şi se ocupă de educaţia acestora. Totodată, toate cheltuielile necesare pentru copii la frecventarea grădiniţei sunt suportate de către d-na Radu Vera, iar când a fost solicitat ajutorul d-lui Grigoraş Sergiu la achitarea bonului pentru alimentaţia copiilor, acesta a refuzat.

11. Mai indică, că pârâtul în principiu, până la moment, nu a obiectat împotriva stabilirii domiciliului copiilor minori cu mama, motiv din care consideră că nu este necesar o descriere amănunţită a avantajelor şi intereselor copiilor la stabilirea domiciliului cu reclamanta aşa cum pârâtul şi-a refăcut viaţa personală şi nu manifestă un interes faţă de aceştia.

12. Punctează, că cuantumul pensiei de întreţinere a copilului care urmează a fi achitată de către pârât acesta urmează a fi egală cu cel puţin jumătate din cheltuielile necesare pentru întreţinerea şi dezvoltarea copilului.

13. Astfel, indică că reieşind din cheltuielile pe care reclamanta le suportă zilnic de una singură la moment, dar şi pe care urmează să le împartă cu pârâtul sunt în sumă de aproximativ de 6710 lei lunar pentru un copil. Descifrarea sumei indicate supra este anexată la prezenta cerere de chemare în judecată unde se atestă printr-o

analiză simplă de câţi bani este nevoie pentru a întreţine în condiţii normale de dezvoltare copilul fără a calcula şi necesitatea unei vacanţe anuale.

14. Mai mult, indică, că suma solicitată pentru a fi încasată în calitate de pensie de întreţinere a copiilor minori este susţinută şi de către sondajul anexat la materialele cauzei civile efectuată de către Biroul Naţional de Statistică, unde este menţionat faptul că valoarea minimului de existenţă în anul 2022, a constituit în total pentru copii – 2558, 3 lei, inclusiv 1008,9 lei pentru copii de până la 1 an, 2197,3 lei pentru copiii în vârstă de 1-6 ani şi 2888,6 lei pentru cei cu vârsta de 7-17 ani.

15. Reieşind din faptul, că pârâtul Grigoraş Sergiu, din informaţiile deţinute nu are un loc de muncă stabil, care îi oferă un venit lunar garantat, consideră necesar încasarea pensiei de întreţinere pentru copii minori într-o sumă bănească în sumă fixă nu mai mică de 3000 lei pentru un copil.

16. În acelaşi timp, indică, că interesele copiilor sunt mai presus de orice activităţi sau interese ale părinţilor, copiii sunt în continuă dezvoltare şi necesită atât îmbrăcăminte pe mărime corespunzătoare, cât şi implicarea acestora în diverse activităţi de dezvoltare intelectuală, de aceea suma de 6000 lei pe care urmează cel puţin să o achite pârâtul pentru întreţinerea şi dezvoltarea normală şi sănătoasă a copiilor săi este una mai mult decât necesară.

17. Susţine, că anume această sumă urmează a fi încasată în calitate de pensie de întreţinere a copiilor minori şi nu una mai mică, or până în prezent tatăl copiilor minori nu a participat absolut deloc la suportarea cheltuielilor de întreţinere a acestora de când a părăsit familia. Pe lângă cheltuielile zilnice care sunt, pot parveni şi cheltuieli nepreconizate la care tatăl copiilor cu siguranţă nu va participa în lipsa unei obligaţii legale. În cazul apariţiei unor cheltuieli neprevăzute, d-na Radu Vera poate să aibă posibilitatea să le suporte, dar pot fi cheltuieli pe care nu şi le poate asuma, iar ca consecinţă copiii minori vor fi limitaţi în posibilităţi.

18. În drept, reclamanta face trimitere la prevederile art. art. 2, 6, 33 alin. (2), 35, 37, ,38 alin. (2), 65, 76, 75 Codul familiei al RM, art. art. 5, 96, 166, 167 Cod de procedură civilă al RM.

19. Reclamanta Radu Vera în şedinţa de judecată a susţinut cererea de chemare în judecată şi a solicitat admiterea acesteia

20. Reprezentantul reclamantei Radu Vera – avocat stagiar Popa Gheorghe în şedinţa de judecată a susţinut acţiunea pe motivele de fapt şi de drept invocate şi a solicitat admiterea integrală a acesteia.

21. Pârâtul Grigoraş Sergiu în şedinţa de judecată nu a fost de acord cu cuantumul pensiei de întreţinere solicitate.

Aprecierea instanţei de judecată:

22. Audiind participanţii la proces, apreciind argumentele părţilor litigante întru susţinerea pretenţiilor formulate şi obiecţiile înaintate, ţinând cont de probatoriul administrat şi legislaţia pertinentă instanţa de judecată consideră necesar de a admite parţial cererea de chemare în judecată depusă de Radu Vera către Grigoraş Sergiu cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori, încasarea plăţilor suplimentare şi compensarea cheltuielilor de judecată, reieşind din următoarele considerente:

23. Potrivit prevederilor art. 20 din Constituţia Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitim.*

24. În conformitate cu prevederile art. 5 alin.(1) Cod de Procedură Civilă al RM, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime, pe când potrivit prevederilor art.166 alin.(l) acelaşi cod, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept trebuie să depună în instanţa competentă o cerere de chemare în judecată.*

25. Potrivit art. 6 Cod de Procedură Civilă al RM, statuează, *că instanţa judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligaţii, prin declararea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalităţi, prevăzute de lege.*

26. Conform art. 117 alin. (1) Cod de Procedură Civilă al RM, *probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe pentru justa soluţionare a pricinii.*

27. Potrivit art. 118 alin. (1) Cod de Procedură Civilă al RM, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale.*

28. Conform art. 121 Cod de Procedură Civilă al RM, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*

29. Instanţa judecătorească, conform art. 130 Cod de Procedură Civilă al RM, *apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

30. În conformitate cu art. 239 Cod de Procedură Civilă al RM, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată.*

31. Hotărârea întemeiată se bazează pe dovezile ce corespund cu cerinţele despre pertinenţa lor, adică care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

32. În conformitate cu art. 240 alin. (1), (3) Cod de Procedură Civilă al RM, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.*

33. În şedinţa de judecată s-a constatat, că potrivit certificatului de naştere seria NA-VI 3585009, eliberat de Serviciul stare civilă Ciocana, mun. Chişinău, Radu Vera şi Grigoraş Sergiu sunt părinţii minorei *****. *(f.d.20)*

34. Acelaşi fapt este confirmat şi în privinţa minorei *****, prin certificatul de naştere seria NA-VI 3307900. *(f.d.21)*

35. Cu privire la pretenţia privind stabilirea domiciliului copiilor minori, instanţa reţine următoarele.

36. La materialele cauzei nu a fost prezenta un acord încheiat între Radu Vera şi Grigoraş Sergiu cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori ***** şi *****. Astfel, instanţa urmează să se expună în privinţa acestui aspect.

37. În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30.11.2023, *răspunderea pentru creşterea copilului şi pentru asigurarea dezvoltării acestuia le revine în primul rând părinţilor sau, după caz,*

reprezentanţilor legali/responsabililor legali ai acestuia. Ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea, educarea şi întreţinerea copilului.

38. Conform prevederilor art. 62 alin. (1), (3) Codul familiei al RM, *drepturile părinţilor nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinţii nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului. Toate problemele privind educaţia şi instruirea copilului se soluţionează de către părinţi de comun acord, ţinându-se cont de interesele şi de părerea copilului.*

39. Prevederile art. 63 alin. (1) - (3) Codul familiei al RM stabilesc, că *în cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vârsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.)*

40. Articolul 64, alin. (1) Codul familiei al RM prevede, că *părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică.*

41. În aceeaşi ordine de idei, prevederile art. 9 alin. (1) şi (3) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului adoptată la New York la 20 noiembrie 1989, statele părţi vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinţii săi împotriva voinţei lor, cu excepţia situaţiei în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, că această separare este necesară în interesul superior al copilului. Statele părţi vor respecta dreptul copilului care a fost separat de ambii părinţi sau de unul dintre ei de a întreţine relaţiile personale şi contacte directe cu cei doi părinţi ai săi, în mod regulat, exceptând cazul în care acest lucru contravine interesului suprem al copilului.

42. Totodată, potrivit art.3 alin.(1) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.
43. Criteriile stabilite de practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, dar şi de legislaţia naţională sunt: vârsta copilului, posibilităţile părintelui de a-i asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală şi morală, ataşamentul faţă de copilul minor, precum şi al minorului faţă de părinte, grija manifestată de părinţi în timpul convieţuirii şi după despărţirea lor în fapt, precum şi altele asemenea.
44. Totodată, criteriile de apreciere a interesului superior al minorului formează un ansamblu guvernat de principiul egalităţii, ceea ce înseamnă că nu poate reţine caracterul primordial sau determinant al unuia sau altuia dintre criteriile respective.
45. În cadrul şedinţei de judecată s-a stabilit că copiii minori ***** şi ***** în prezent locuiesc cu mama Radu Vera.
46. Totodată, pârâtul Grigoraş Sergiu, în şedinţa de judecată, nu a manifestat dezacordul în privinţa stabilirii domiciliului copiilor minori cu mama.
47. Astfel, reieşind din poziţia părţilor, ambii părinţi au fost de acord cu stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama Radu Vera.
48. Reieşind din circumstanţele de fapt şi de drept invocate supra, luând în consideraţie că până la moment ambii copii sunt la îngrijirea şi întreţinerea mamei, instanţa va admite pretenţiile reclamantei cu privire la stabilirea domiciliului ambilor copii cu mama – Radu Vera.
49. Cu privire la cerinţa reclamantei privind încasarea de la Grigoraş Sergiu în beneficiul Verei Radu a sumei de 3000 lei lunar, în mărime fixă, a pensiei de întreţinere a copiilor minori ***** şi ***** pentru fiecare, din momentul/data depunerii cererii de chemare în judecată, până la atingerea majoratului de către copii, instanţa consideră oportun de a o admite parţial, din următoarele considerente:
50. Conform prevederilor art.74 alin.(1) Codul familiei al RM, *părinţii sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.*

51. Prevederile art. 8 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30.11.2023, *răspunderea pentru creşterea copilului şi pentru asigurarea dezvoltării acestuia le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor legali/responsabililor legali ai acestuia. Ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea, educarea şi întreţinerea copilului.*

52. Conform art. 58 alin.(1) Codul familiei al RM, *părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.*

53. Articolul 5 al Convenţiei, stipulează că *statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia pe care le au părinţii sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunităţii, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităţilor acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i recunoaşte prezenta Convenţie.*

54. Prevederile art. 18 alin.(1) al Convenţiei date stipulează că, *statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rînd părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului.*

55. De asemenea, art. 27 alin.(2) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului stabileşte că, *părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.*

56. Conform art. 75 alin. (1), (2) Codul familiei al RM, *pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de ¼ -pentru un copil, 1/3- pentru 2 copii şi ½ - pentru 3 şi mai mulţi copii.*

57. Totodată, art. 76 alin.(1) Codul familiei al RM prevede, că *în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are salariu şi/sau venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din*

salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75.

58. Conform art. art. 97, 98 alin. (2) Codul familiei al RM, *în lipsa unui acord referitor la întreţinere, membrii familiei menţionaţi la art. 74-91 pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind încasarea pensiei respective, chiar şi în cazul când aceasta plăteşte benevol. Pensia de întreţinere se încasează de la data adresării în instanţa judecătorească.*

59. La caz, din materialele cauzei rezultă că pârâtul Grigoraş Serghei activează şi are un loc permanent de muncă. Potrivit contractului individual de muncă nr. 00000997 şi ordinului de încadrare nr. 00000997, eliberat de „Tuning Auto SM" S.R.L., Grigoraş Sergiu este angajat al „Tuning Auto SM" S.R.L. din 01.06.2024, şi are un salariu de 5000 lei. *(f.d.59-61)*

60. Astfel, având în vedere că în şedinţa de judecat s-a stabilit că pârâtul activează şi are un salariu, urmează a fi aplicate prevederile art. 75 alin. (1) Codul familiei al RM, care expres prevede că cuantumul pensiei de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/3 pentru 2 copii.

61. Reieşind din rigorile instituite de legislator, este incontestabil că atât Radu Vera cât şi Grigoraş Sergiu sunt obligaţi să contribuie în mărime egală la întreţinerea copiilor

62. Este important de remarcat că normele de drept naţional şi internaţional stabilesc că răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinţilor care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

63. Conform art. 79 Codul familiei al RM, *în caz de litigii şi de circumstanţe excepţionale (boală gravă, mutilare a copilului minor sau a celui major inapt de*

muncă, necesitatea achitării cheltuielilor privind îngrijirea acestora, etc.), în lipsa contractului între părţi, instanţa judecătorească poate obliga pe fiecare dintre părinţi să participe la cheltuielile suplimentare generate de aceste circumstanţe. Modalitatea participării părinţilor la cheltuielile suplimentare, precum şi cuantumul acestor cheltuieli sunt stabilite de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor şi copiilor şi de alte circumstanţe importante. Cuantumul cheltuielilor suplimentare se stabileşte într-o sumă bănească fixă, ce va fi achitată lunar.

64. Instanţa judecătorească poate obliga părinţii să participe la cheltuielile suplimentare deja făcute, precum şi la viitoarele cheltuieli suplimentare.

65. Mijloacele acordate de părinţi pentru cheltuieli suplimentare sunt considerate particularitate a pensiei de întreţinere. Părinţii sunt obligaţi să participe la cheltuielile suplimentare atât pentru copii minori, cât şi pentru cei majori, care necesită sprijin material adăugător. Temeiul prevăzut de legislaţie pentru încasarea mijloacelor suplimentare sunt circumstanţele excepţionale la care pot fi atribuite boala gravă a copilului, mutilarea copilului minor sau a celui major inapt de muncă, necesitatea achitării cheltuielilor privind îngrijirea acestora, etc. Esenţial în această prevedere este necesitatea cheltuielilor suplimentare pentru întreţinerea copilului, astfel ca plata pentru lecuire, protezare, îngrijire personală din partea altei persoane, învăţământ special. La cheltuielile suplimentare participă ambii părinţi prin modalitatea indicată de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de stare materială şi familială a părinţilor şi copiilor, precum şi alte circumstanţe importante.

66. La caz, reclamanta Radu Vera, solicită obligarea pârâtului Grigoraş Sergiu să achite plăţi suplimentare în favoarea copiilor minori, generate de situaţii excepţionale (boală gravă) în mărime de ½ din valoarea cheltuielilor efectiv suportate de către reclamantă.

67. Raportând prevederile legale citate supra la circumstanţele cauzei, instanţa va respinge solicitarea reclamantei cu privire la obligarea pârâtului Grigoraş Sergiu să achite plăţi suplimentare, din următoarele considerente.

68. La materialele cauzei nu au fost prezentate certificate medicale, extrase medicale, bonuri sau oricare acte oficiale ce urmează să confirme starea de sănătatea a unuia sau ambilor copii, care necesită sau va necesită în viitor suportarea cheltuielilor suplimentare.

69. Instanţa de judecată poate obliga părinţii să participe la cheltuielile suplimentare deja făcute, precum şi la viitoarele cheltuieli suplimentare. Cheltuielile viitoare pot fi: operaţia medicală; plecarea copilului împreună cu părintele care îngrijeşte de el la un sanatoriu; protezare, etc. Părintele care s-a adresat în instanţa de judecată pentru încasarea cheltuielilor suplimentare trebuie să prezinte probe ce ar confirma cheltuielile deja făcute sau calculele pentru cheltuielile viitoare confirmate prin orice probă admisă de lege.
70. Instanţa nu poate pune la baza hotărârii judecătoreşti extrasul întocmit de reprezentantul reclamantei Radu Vera -avocat Popa Gheorghe, în care sunt indicate cheltuielile suportate pentru întreţinere copilului, or acestea nu au fost probate prin nici un act oficial eliberat de instituţiile medicale corespunzătoare.
71. Ce ţine de pretenţia privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanţa reţine prevederile art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, care stipulează că, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată.*
72. Potrivit art.82 Cod de procedură civilă al RM, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.*
73. La caz, partea reclamantă a solicitat recuperarea cheltuielilor de judecată, acestea fiind compuse din taxa de stat în sumă de 450 lei, conform bonului de plată din 29 aprilie 2024. *(f.d.49)*, taxa de timbru în sumă de 200 lei, *(f.d.15)*, cheltuielile suportate pentru expedierea notificării în sumă de 13,60 lei *(f.d.11)*, a sumei de 60 lei achitate Agenţiei Servicii Publice pentru furnizarea informaţiei cu privire la domiciliul pârâtului Grigoraş Sergiu. *(f.d.14)*
74. Astfel, luând în consideraţie faptul că cererea de chemare în judecată înaintată de reclamanta Radu Vera a fost admisă parţial, în partea stabilirii domiciliului copiilor minori şi încasarea pensiei de întreţinere în cuantum de 1/3 din salariu şi/sau alte venituri, se dispune încasarea din contului pârâtului Grigoraş Sergiu în beneficiul reclamantei Radu Vera a taxei de stat, în sumă de 450 lei, a sumei de 13,60 lei suportate pentru expedierea notificării, a sumei de 60 lei achitate Agenţiei Servicii Publice pentru furnizarea informaţiei cu privire la domiciliul pârâtului Grigoraş Sergiu.
75. În privinţa solicitării reclamantei privind încasarea taxei de timbru, instanţa o va respinge din următoarele considerente.

76. În conformitate cu art. 2 alin. (1), (2) din Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, *taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persanele fizice şi juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum şi pentru fiecare contestaţie împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenţionale atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac; taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepţiile prevăzute de prezenta lege. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul.*

77. Astfel, cerinţa reclamantei Radu Vera privind compensarea taxei de timbru din contul pârâtului Grigoraş Sergiu nu poate fi admisă, luând în consideraţie prevederile articolului citat supra.

78. Conform art. 96 alin.(1) Cod de procedură civilă al RM, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat. În cazul în care partea care a câştigat procesul a beneficiat de asistenţă juridică calificată garantată de stat, plata cheltuielilor de acordare a asistenţei juridice calificate revine părţii care a pierdut procesul. Sumele respective se încasează în conformitate cu Legea nr.198-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la asistenţa juridică garantată de stat.*

79. Cu referire la solicitarea reclamantei privind încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică, instanţa de judecată reţine că de către avocatul stagiar Popa Gheorghe a fost anexat la materialele cauzei ordinul de încasare nr. QSG3240*4866724 din 02 aprilie 2024 potrivit căruia Radu Vera a achitat BAA „Jalbă&Partners” suma de 3 000 lei.*(f.d 12)*

80. Pornind de la practica Curţii Europene, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

81. În acest sens instanţa instanţa mai subliniază că la materialele cauzei a fost prezentată informaţie cu referire la actele şi acţiunile efectuate de avocatul Popa Gheorghe în cadrul procesului civil Radu Vera către Grigoraş Sergiu, şi anume actul de predare-primire a serviciilor. *(f.d.58)*

82. Astfel, luând în consideraţie dovada achitării onorariului avocatului, complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă, aportul avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, participarea în şedinţă de judecată, rezultatul obţinut, instanţa de judecată, admite cererea reprezentantului reclamantului şi va încasa suma de 3000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică suportate, care este una reală, necesară şi rezonabilă.

83. În conformitate cu art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată*

84. Conform art. 85 alin. (1), lit. a) Cod de procedură civilă al RM, *de taxă de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc: reclamanţii în acţiunile de încasare a pensiei de întreţinere.*

85. Potrivit anexei nr. 1, pct. 1.9. a Legii nr. 213 din 31.07.2023 privind taxa de stat, *Pentru cererile de chemare în judecată privind modificarea sau revocarea contractului de locaţiune a încăperilor de locuit, prelungirea termenului de primire a moştenirii, ridicarea sechestrului de pe bunuri, pentru alte cereri de chemare în judecată privind revocarea contractelor fără revendicarea bunurilor şi pentru alte cereri de chemare în judecată în cazul acţiunilor cu caracter nepatrimonial (sau al celor care nu urmează a fi evaluate)* 250 lei.

86. Având în vedere că reclamanta Radu Vera a fost scutită de achitarea taxei de stat pentru pretenţia cu privire la încasarea pensiei de întreţinere, instanţa de judecată consideră oportună încasarea de la Grigoraş Sergiu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 250 lei.

87. Totodată, potrivit dispoziţiilor art. 256 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă al RM, în partea încasării pensiei de întreţinere a copilului minor, hotărârea se execută imediat, în acest scop fiind eliberat titlu executoriu.

88. Instanţa de judecată de asemenea reţine că în cadrul Hotărârii CtEDO Van de Hurk vs. Ţările de Jos din 19.04.1994, Înalta Curte a statuat că motivarea hotărârii nu atestă obligaţia instanţei de a da fiecărui argument un răspuns detaliat. În sensul dezbaterii argumentelor invocate în cererea de chemare în judecată, instanţa de judecată consideră relevant avizul nr. 11 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea

hotărârilor judecătoreşti, în care se menţionează că, obligaţia instanţelor de a-şi motiva hotărârile nu trebuie înţeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat. Întinderea acestei obligaţii poate varia în funcţie de natura hotărârii. În conformitate cu jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanţă, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea si redactarea sentinţelor şi hotărârilor în diferite state. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate. Se atestă că, alte argumente pertinente şi importante pentru obiectul prezentei cauze, nu au fost invocate.

89. În conformitate cu prevederile art. 238-241 Cod de procedură civilă al RM, art. 75 alin. (2), 110 Codul familiei al RM, instanţa de judecată, -

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite parţial acţiunea depusă de Radu Vera către Grigoraş Sergiu cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori, încasarea plăţilor suplimentare şi compensarea cheltuielilor de judecată.

Se determină domiciliul copiilor minori ***** şi ***** la domiciliul mamei lor Radu Vera.

Se încasează de la Grigoraş Sergiu, a.n. *****, IDNP: *****în beneficiul lui Radu Vera, a.n. *****, IDNP: *****pensia de întreţinere pentru copiii minori ***** şi ***** în mărime de 1/3 din salariu şi/sau alte venituri, lunar, începînd cu data depunerii cererii de chemare în judecată şi anume 18 aprilie 2024 şi pînă la atingerea majoratului copiilor minori.

Se încasează de la Grigoraş Sergiu, a.n. *****, IDNP: 2006020084657, în beneficiul lui Radu Vera, a.n. *****, IDNP: *****taxa de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 450 (patru sute cincizeci) lei, 00 bani, cheltuieli de asistenţă juridică în mărime de 3000 (trei mii) lei, 00 bani, cheltuieli poştale în mărime de 13 (treisprezece) lei, 60 bani şi suma de 60 (şaizeci) lei, 00 bani cu titlu de cheltuieli pentru eliberarea extrasului din registrul persoanelor fizice.

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca fiind neîntemeiată.

Se încasează de la Grigoraş Sergiu, a.n. *****, IDNP: *****în beneficiul statului, taxa de stat de care a fost scutit reclamantul prin efectul Legii, în mărime de 250 (două sute cincizeci) lei, 00 bani.

În temeiul art. 256 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă al RM, în partea încasării pensiei de întreţinere a copilului minor, hotărârea se execută imediat, în acest scop fiind eliberat titlu executoriu.

Hotărârea este cu drept de apel în Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul centru).

Preşedintele şedinţei,
judecător CRIGAN Dragoş